

etè, vt omnia adnotauit, de raphano ad hunc scribens modum.

Fabula narratur sacros ab Apolline Delphos,

Omnibus hunc alijs prapossisse cibis.

Ex auro vt raphanum sacrarent, pondere betam

Argenti, plumbum rapa fuisse putant.

Raphanum
ebora poli-
re, & salem
eliquare.

Sed ne obsecro omittamus quòd ebora perbel-
lè expolire fertur, & salis cumulos in aqueam
falsuginem transmutare & redigere, si illis conse-
peliatur. Festinàs ad finem penè omiseram (quod
initio dictum oportuerat) raphanum transplan-
tatione acrimoniam deponere, & summam gra-
tiam in cortice habere, modò recens fuerit & nò
inueteratus: idcirco multi exemplo parum imi-
tabili, illum edendo temerè à corpore deradunt.
Ceterum, ne quid dissimulem quod vel legerim,
vel audiuerim, vel obseruauerim, non tacebo
quòd ex raphano acetum sic fieri posse ostendit
Petrus Crescentius in suo de Agricultura opere.
Radices raphani, inquit, siccato & in puluerem
redigito, deinde in vas quod vinum habeat in-
fundito, misceto, ac dies aliquot quiescere finito,
tum demum eximito, & acetum tibi compara-
bis raphanatum, ad renum calculos atterendos
& deturbandos, aliàque multa summoperè vti-
le. Sed hæc extra olitorium institutum nostrum,
quò fit, vt alia persequar.

Acetum ra-
phanatum
nephreticis
calculosis
summè vtile.

HERBACEI FRUCTVS ESCVLENTI.

Cucurbitarum cultus, auxilia, & secreta.

CAP. XII.

De

DE internis foetibus hortorum, nimirū radicibus, hætenus sit scriptū: nunc demum agendum de his qui supra terram iacēt, vel haud ita procul, & cartilagineo generi ascribuntur. In quorum censu quia cucurbitæ primas sibi vendicant, idcirco de illis primo loco dicemus: quas nemo non videt aut in longum prorogari, aut in tix, & nata breue crassamentum, collo prominulo, cogi, vel ra-
in orbem intumescere. Priores suum nomen retinent, postremæ citruli aut turcicæ cucurbitæ dici solent: erumpuntque omnes plurimum post sextū, septimūve diem à satū: reptatibus flagellis & capreolis dum adolescunt, ceu cirrhis quibusdam & capillamentis, altè scandunt, naturā sublimitatis auidā, sed absque adminiculis stare nequeunt, leui vmbra cameras, testudines ac pergulas opacantes, dependente ex tenui pediculo fructu ponderis plerunque enormis. Amant solum pingue, humidum, stercoreatum & solutum, vt scribit Palladius. Quibus si copia aquæ adfuerit, minorem curam desiderāt: nam humore plurimum iuuantur: licet reperiantur, quæ sine multa rigatione conualescant, & hinc iucundioris gustus fructum præbeant. Si sicco fuerint commissa solo, fistilia aquæ plena iuxta ponenda erunt: inditis fascijs, quæ perpetim humorem stillent. Quod auxilium maximè proderit per æstus & squallores. Seminis parum habent longiores & tenuiores, atque ob id cibis gratiores esse solent, & esculentæ merci, cucurbitariōve foro aptiores. Quas si tibi comparare voles, ex Columellæ, Plinij & Palladij consilio, hac via procedes. Semina de collo cucurbitæ sumpta, recto cacumine ferēs, stercoreabis ac rigabis. Si vastioris incrementi

Cucurbitæ
sublimitatis
auidæ.

Quenā terra cucurbitis apta, & quod humore iuuentur.

Quomodo fiant longæ cucurbitæ: adhuc vultis & crassæ.

**Cadi viato
rii ex cucur-
bitis.**

**Quomodo
lata & am-
ple fiant cu-
curbite: Et
a pulicibus
liberentur.**

**Quomodo
nascatur cu-
curbita abs-
que villo se-
mine. Et ite
cucumis.**

menti optas, de medio ventre extractum fessum,
inuerso cacumine telluri deponere. Tales, vbi ina-
ruerint, cadorum vices supplebunt ad vina, olea
aut grana condenda: quod alio capaciore plus ca-
teris intumeant. Quare peregrè proficiscentes,
illis carne, semine, & chartilagineis membranis
prius exinanitis, vrceorum loco vti solent: vinū
vel aquam infundentes, quibus se ab excruciate
fati, & itineris molestia, opportunè vindicet, col-
lapsasque ex fatigatione vires actutum reparent.
Si lata & amplas habere tibi cordi fuerit, semina
quæ in fundo latitant, inuersis cacuminibus ter-
ra mandabis. Quæ si à pulicibus infestentur, cu-
rabis origani ramulos iuxta pangendo. Nam vel
insidentes enecabunt, vel novos creari non pa-
tientur, sicuti Græca Quintilliorum testantur
Georgica. Ex quibus etiam quæ sequuntur tibi li-
benter deprompsimus. Nascetur absque villo se-
mine cucurbita, vti etiam cucumis, si spargendum
semen, triduum antè, sesamino oleo, vel sabino,
vt legit Palladius, maceretur: aut herbe succo im-
buatur, quæ culex vulgo, & culix Plinio, Græcis
verò (quantum coniectare licet) conyza nuncu-
patur. Idem fiet, si vitium more, sarmentum pri-
mum aut virgultum ita defodiatur, vt solum eius
caput exertum promineat: quod vbi adoleuerit,
repetendum erit, & tertio, si opus fuerit, facien-
dum. Danda tamen erit opera, vt quæ adnascen-
tur propagines, super terram extantes refecetur:
seruato duntaxat eo sarmento & virgulto quod
postremum fuit. Ita curata cucurbita, cum cu-
cumeribus, fructus absque intestinis semini-
bus creabitur, solis cartilaginibus contenta. Quod
huius, & illius, præmaturos ac præcoces tru-
ctus

aus habere voles, ex eorundem Quintilliorum Quomodo
 doctrina, ineunte vere terram cribro excretam, fiat præcox
 fœtilibus aut cophinis inutilibus impones, cucurbita,
 fœtoque stercore, modicum præbebis humorem: & item cu-
 cumis.
 deinde calidis diebus & insolatis, vel imbrem le-
 uem spargētibus, sub dio statues, & Solis occasu
 ad rectum referes: idque tandiu facies dum frigo
 ra, tempestates & gelicidia discutientur. Postea Artificiosa
 cum primū opportunitas vocabit, totos co- inuentio.
 phinos & fœtilia labro tenuis in terram subactam
 & excultam demittes, ac reliquā diligentiam im-
 pendes: & ita cucurbitæ ac cucumeris præcocem
 fructum habebis. Res eadem facilius & minore
 cum temporis, tum laboris, impendio fiet, si lu-
 xuriantes cucurbitarum, vel cucumerum viticu-
 las putaueris: nam sic foetus suos celerius edent.
 Si formas varias & characteres diuersos in cu- Quomodo
 curbita vel cucumere repræsentari desideras, flo- forme variz
 rem vel primum vtriusque rudimentum, vti erit & characte-
 in sua vite, in effigiato, vt voles, intus fœtili aut res cucurbi-
 cōceptaculo alio claudes ac deligabis. Nam qua- tæ aut cucu-
 lem vultum impressa figura præstabit, talem cu- mere impri-
 curbita vel cucumis præferet. Tam enim nouæ taatur.
 formæ vtrunque est auidum, vt vasis cui indide-
 ris, æmula facie imaginem repræsentet: quemad-
 modum in Quintilliorum Georgicis adnotatum
 reperi. Quod Gargilio Martiali cur ascribat Pal-
 ladius, non video. Itaque quæ cogentur forma
 cucurbita & cucumis, eadem crescent: vt scribit
 Hippocr. noster in lib. de seminis genitalis natu-
 ra: plerūque sub draconis intorti imagine, vt tra- Quomodo
 dit Plinius. Si longas & angustas tibi fieri contē- fiant longe
 dis, nuper editos in lucem cucurbitinos partus & angustæ
 cum viticularum capitibus fistulæ aut arundini cucurbitæ.
 in-

- inferre, cui prius omnes nodos pforaueris, ibi in prodigiosam longitudinem procedere animaduertes. Nam quod latitudini per teretem fistulæ angustiam demetur, paria faciendo, longitudine pensabitur: adeo ut libertate pensili concessa, Plinio visa sit cucurbita nouem pedum longitudinem coæquasse. Nec ignorandū quod quæ postea nascuntur ex istarum semine, longitudinem eandem absque vlllo mangonio & artificio retinebunt. Similes omnino efficies, si in patens vasculum, aquam quinque vel sex digitorum intervallo, pendētibz cucurbitis subieceris. Nam ante posterum diem ad aquam, veluti adrepentes, descendisse, & sese in tantum extendisse obseruabis. Destitutis verò sua aqua vasis, decurabuntur, ac inflectentur: vsque adeo humore gaudent, & siccitates refugiant. Secus de oleo sentiendum: nam illud tam infensè oderūt, ut scribit Plinius, quod si loco aquæ illis subiiciatur, aut apponatur, in contrariam partem vergant. Si minùs id possunt, sese intorquent, & velut indignatæ, in modum hami recuruant: quod nocte vnaprehenditur. Cæterum, summè cauendum est, sicuti Columella, post Florentinum Græcum, admonet, ne ad cucurbitariū, cucumerariūve, mulier accedat, vel quàm minimè admittatur: nam contactu eius languescunt virentium incrementa. Quæ si in menstruis fuerit, visu quoq; suo tenellos foetus necabit: aut insuaues, vel tabidos reddet. Seminibus destinatæ cucurbitæ, ad hyemem vsq; in sua vite pendere debent, ut tradit Palladius, ex qua sublate, vel Sole, vel fumo siccabuntur: alioquin semina marcore putri confecta vitiabuntur. Diu recentes durabunt & cucurbitæ & cucumeres,
- Cucurbita** longa pedes nouem-
- Modus alius comparandi** lōges & angustas cucurbitas.
- Oleū cucurbitis** summè inimicum.
- Mulieres ad cucurbitaria** accedere nō debere, nec item ad cucumeraria.
- Quomodo**

meres, si in albi vini fecem non peruersam, ^{pi-}diu recentes
 catiis dolijs demergantur & operiantur. In mu- ^{durabūt eu-}
 ria itidem incolumes perennant. Sed illis vita, ^{curbita &}
 vigorque longo tempore permanebit, vt ^{cucumeres.}Quin-
 tilliorum Georgica fidem faciunt, si in cadis pau-
 cum acetū continentibus, ita sublimes pendeant,
 vt acetum nullo modo contingant. Verū, op- ^{Oppicanda}
 picāda erunt vasa quę huic negotio destinabun- ^{esse vasa ac-}
 tur, ne foras acetum vaporet, natura alioquin tum conti-
 penetrabile, ob partium tenuitatem. Hoc itaque ^{uentia.}
 artificio recentes cucurbitas hyems tota oppor-
 tunē tibi ministrabit. Quas si voles, etiam seruau-
 bis, si dum tenerescunt incideris, & seruēfactam
 aquam affuderis, totāque noctem, sub dio per-
 frigeraueris, & postea in acrimuria cōposueris,
 sic in alios prouentus egregiē custodies. Hoc lo-
 co mihi in mentem sanē quā oportūnē ve- ^{Pulchra hi-}
 nit, quod Athenæus refert: demiratos conuiuias ^{storia de hye-}
 suos, quōd Ianuario mense virides cucurbitę in ^{malib? Athe-}
 escam oblatae fuissent, peculiaris succi non im- ^{nari cucur-}
 memores, & natiuum saporem retinentes. Quod ^{bitis.}
 olitorum studio, qui artem hanc percallebant,
 *referendum omnino putabant. Erant autem, vt
 scribit, à salgamaris qui hortenses condituras
 profitentur, asservatae. Quem modum longē an-
 te Athenæum, Nicander & alij plerique docue-
 runt, iubentes cucurbitas in aëre prius siccatas, et
 funiculo transfixas, fumo appendi, vt refertas ijs
 ollas, per hyemem ociosa seruitia forberent. Ho- ^{Quomodo}
 die per hyemem mensis omnes, laquearibus & ^{seruētur ho-}
 tabulatis edium appensa, virides & cibis non in- ^{die apud}
 gratae, à nostratibus vbique custodiuntur, maxi- ^{nos cucur-}
 mē quę citruli nuncupantur, vulgaribus longē ^{bitae.}
 duriores, & proinde corruptionis labem tam fa-

Quomodo
fiant purga-
torie cucur-
bitę & fru-
ctus alij.

Cucurbita
& item cucu-
mis quomo-
do saporem
& odorem
quem eis su-
scipiant.

cilę & repente nec agnoscentes, nec sentientes. Purgatorias facies & deiectorias, vt alia pleraq;, si illarum semen noctem ac diem, cum rhabarbaro, agarico, scammonia, colocynthide aut alijs purgantibus medicamentis simplicibus, præmaceraueris, deinde, qua dictum est formula, seminaueris. Et cū ininsipida sit cucurbita, quo voles sapore & odore illam facile imbuiere potes, si femina antequam terrę committantur, in eo præmaceres: hunc enim, vbi adoleuerit, ad vnguem referet: non dico cruda, sed etiam cocta: perinde atque cucumis. Fiet idem prorsus absque vlla arte, si dum coquitur, quem volueris saporem, colorem, aut odorem iniicias. Nam & cucurbita & cucumis ex eorum sunt genere, quæ Græci ἀποία vocant, hoc est, qualitatibus omnis expertia. Latini ininsipida & fatua nuncupant, quemadmodum in beta adnotauimus. Hic ferē omiseram, quod cucurbitæ vni fructuum omnium qui extra terram sunt, cortex maturitate in lignum transit: præterea, quod cucurbita in ossium humanorum cineribus plantata, & oleo rigata, nono die fructum profert, vt autor est Hermes. Qui, quia vana multa tradit, idcirco rerum plurimarum fidem mihi suspectam relinquit: adde quod incertum facit experientia certum.

Cucumerum cura, auxilia, & secreta.

Cap. XIII.

ANTEquam hîc de cucumeribus qui cartilaginei sunt generis aliquid scribā, pauca præfabor. Proximo capite secreta multa cucurbitis & cucumeribus communia, in medium attuli